

Water en vuur

De angst voor brand heeft er bij onze voorouders altijd goed in gezeten. Dat was niet zonder reden; tweemaal brandde de dorpskern van Nederweert tot de grond toe af. Dat gebeurde in februari 1592 en in juni 1659, in beide gevallen doordat tengevolge van bliksemingslag in de kerktorespits de huizen van de Kerkstraat vlam vatten.

Door de dichte bebouwing en de strodaken was de Kerkstraat bovengemiddeld gevoelig voor brand. Het gemeentebestuur probeerde in de vorm van een brandreglement de risico's te beteugelen. Zo moesten bakovens voor het brood op gepaste afstand van de huizen staan. Bovendien was het streng verboden om tijdens het dorsen van koren open vuur te maken of een pijpje tabak te roken. In de Kerkstraat waren twee gemeentelijke waterputten, die ook een functie hadden bij de brandbestrijding. Verder was er nog de Weerterbeek, die liep vanaf het oude raadhuis tot aan de huidige Lindanusstraat. Deze waterloop lag vóór de huizen, die elk via een bruggetje toegankelijk waren. De plaatselijke brouwerijen, leerlooierijen en textielververijen hadden grote hoeveelheden water nodig. Dat betrokken ze rechtstreeks van de beek. Maar diezelfde kleine industrieën gebruikten de beek ook voor de lozing van hun afvalwater. Een weinig frisse bedoening was het gevolg. Het was dan ook niet zonder reden dat de beek in de achttiende en negentiende eeuw in etappes verlegd werd van de straatzijde naar de achtergelegen percelen. Daar werd het bier overigens niet smakelijker van, maar de stank in de straat nam wel af.

Het derde kwart van de achttiende eeuw werd gekenmerkt door extreme weersomstandigheden. In de jaren zestig van die eeuw waren de zomers erg droog en heet. Dat had tot gevolg dat gebeurde wat sinds mensenheugenis niet meer vertoond was: de Weerterbeek kwam droog te staan. Er waren wel vaker problemen geweest met de waterhoeveelheid, maar dat was om andere redenen. Dan hadden 'die van Weert' (die stroomopwaarts woonden) de watertoevoer naar Nederweert afgesneden om het water van hun stads-

De loop van de Weerterbeek in de dorpskern. In de huidige Paulus Holtenstraat (linksonder) bevond zich een kleine brug. Kadasterkaart uit 1844.

grachten op peil te houden of gewoon om hun buurgemeente te treiteren. Maar nu, rond 1760, was de natuur de oorzaak.

De 'gezamenlijke naburen' van de dorpskern van Nederweert wendden zich in september 1765 met een petitie tot het gemeentebestuur. Vrijwel alle hoofdbewoners van de Kerkstraat hadden ondertekend. Zij wezen er op dat door de aanhoudende periode van grote droogte de brandbestrijding in het dorp niet meer mogelijk was. De naburen verzochten daarom over te gaan tot de aanleg van twee grote waterreservoirs waarmee de beschikbaarheid van bluswater verzekerd zou zijn. In 1766 besloot de magistraat dienovereenkomstig en werd geïnvesteerd in twee waterpoelen en verbreding van de Weerterbeek.

Wilt u weten of uw voorvader één van de ondertekenaars van de brandpetitie uit 1765 was? Surf dan naar www.nederweerts-verleden.nl, tabblad Bronnen.

Alfons Bruekers